

شماره ۱۸۴۸ ق

تاریخ ۱۵ اردیبهشت ۱۳۷۲

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

بجای

شورای محترم نگهبان

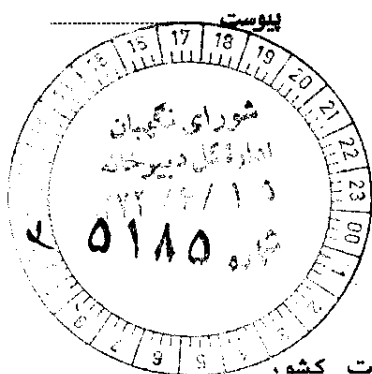
عطف به نامه شماره ۴۹۶۳ مورخ ۱۳۷۲/۵/۲ و پیرو
نامه شماره ۱۶۵۶-ق مورخ ۱۳۷۲/۴/۲۸ طرح آئین نامه
مالی، محاسباتی و معاملاتی دیوان محاسبات کشور که
در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ ۱۳۷۲/۶/۹ مجلس شورای
اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است در اجرای اصل
نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن
شورای محترم به پیوست ارسال میشود.

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی

برتقای

طرح آئیننامه مالی، محاسباتی و معاملاتی دیوان محاسبات کشور

- ماده ۱ - امور مالی، معاملاتی و محاسباتی دیوان محاسبات کشور طبق مفاد این قانون اداره و انجام خواهد شد.
- ماده ۲ - حواله اجازه‌ای است که کتبا وسیله مقامات مجاز دیوان محاسبات برای تادیه تعهدات و بدهیهای قابل پرداخت از محل اعتبارات مربوط عهده مدیر امور مالی دیوان محاسبات در وجه ذینفع صادر میشود.
- ماده ۳ - درخواست وجه سندی است که مدیر امور مالی دیوان محاسبات برای دریافت وجه به منظور پرداخت حواله‌های صادر شده موضوع ماده ۲ این قانون و سایر پرداختهائی که بموجب قانون از محل بودجه مورد عمل عهده خزانه در وجه حساب یا حسابهای بانکی دیوان محاسبات صادر میگردد، تنظیم مینماید.
- ماده ۴ - تنخواه گردان حسابداری عبارتست از وجهی که خزانه از محل اعتبارات مصوب دیوان محاسبات برای انجام بعضی از هزینه‌های سال جاری و تعهدات قابل پرداخت سالهای قبل در اختیار مدیر امور مالی دیوان محاسبات قرار میدهد تا در قبال حواله‌های صادر شده پرداخت و سپس با ارائه اسناد هزینه جهت تکمیل تنخواه گردان درخواست وجه نماید.
- ماده ۵ - تنخواه گردان پرداخت عبارتست از وجهی که از محل تنخواه گردان حسابداری از طرف مدیر امور مالی دیوان محاسبات باتأیید رئیس دیوان محاسبات و یا مقامات مجاز از طرف ایشان برای انجام برخی از هزینه‌ها در اختیار واحدها و یا مامورینی که به موجب این قانون و آئیننامه‌های اجرائی آن مجاز به دریافت تنخواه گردان هستند قرار می‌گیرد تا به تدریج که هزینه‌های مربوط انجام میشود اسناد هزینه تحویل و مجددا وجه دریافت دارند.
- ماده ۶ - مقامات مجاز دیوان محاسبات از لحاظ این قانون عبارتند از :
- الف - رئیس دیوان محاسبات .

بریتانی

- ۲ -

ب - افرادی که از طرف رئیس دیوان محاسبات به موجب احکام رسمی صادره توسط ایشان مجاز به امضای احکام، قراردادها، حواله‌ها و اسناد هزینه می‌باشند در حدود مقررات این قانون و مفاد احکام تفویض حق امضای رئیس دیوان محاسبات .

ماده ۷ - مدیر امور مالی به موجب حکم رئیس دیوان محاسبات به منظور انجام وظایف مشروحه زیر به این سمت منصوب می‌شود.

الف - اعمال نظارت و تامین هماهنگی لازم در اجرای مقررات مالی و محاسباتی در دیوان محاسبات کشور .

ب - اداره امور مالی و نظارت بر امور مالی و محاسباتی و نگاهداری و تنظیم حسابهای دیوان محاسبات بر طبق این قانون و سایر قوانین و مقررات مربوط .

ج - نظارت بر حفظ اسناد و دفاتر مالی .

د - نگاهداری و تحویل و تحول وجوه و نقدینه‌ها و سپرده‌ها و اوراق بهادار دیوان محاسبات .

ه - نگاهداری حساب اموال دیوان محاسبات و نظارت بر اموال مذکور .

و - انجام سایر وظایفی که در این قانون بطور مستقیم بر عهده مدیر امور مالی دیوان محاسبات محول شده و یا وظایفی که با رعایت این قانون و سایر قوانین و مقررات عمومی دولت از طرف رئیس دیوان محاسبات به مدیر امور مالی دیوان محاسبات ارجاع می‌شود.

تبصره - وظایفی که در قانون محاسبات عمومی و سایر قوانین و مقررات عمومی دولت بر عهده ذیحسابان وزارتخانه‌ها و موسسات دولتی واگذار شده است، در هر مورد که لازم باشد و مغایر با مفاد این قانون نباشد به مدیر امور مالی دیوان محاسبات محول می‌شود.

ماده ۸ - امین اموال مسوولی است که به موجب حکم رئیس دیوان محاسبات و یا مقامات مجاز از طرف ایشان از بین مستخدمین رسمی واجد صلاحیت به این سمت منصوب و انجام قسمتی از وظایف و مسوولیت‌های امور مالی دیوان محاسبات به او محول می‌شود.

تبصره - کارپردازان و واحدهای تدارکاتی و سایر ماموران

برتقانی

- ۳ -

دیوان محاسبات مدام که به اقتضای طبع و ماهیت وظایف قانونی خود و یاماموریت‌های محوله مجاز به دریافت تنخواه گردان پرداخت میباشند از لحاظ مقررات مربوط به واریز تنخواه گردان دریافتی در حکم امین اموال محسوب می‌شوند.

ماده ۹ - در هر مورد که شرایط تصدی مشاغل موضوع اجرای این قانون لازم‌الذکر باشد و موارد در آئین‌نامه استخدامی دیوان محاسبات و یا سایر آئین‌نامه‌ها و مقررات مربوط ذکر نشده باشد، شرایط تصدی و احراز مشاغل به تأیید رئیس دیوان محاسبات خواهد رسید.

ماده ۱۰ - اصطلاحاتی که در این قانون برای آنها تعریف مشخصی ارائه نشده است، طبق مفاد قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶/۴/۱ و سایر قوانین و مقررات عمومی دولت تعریف می‌شود.

ماده ۱۱ - وجوهی که وسیله دیوان محاسبات به عنوان سپرده و یا وجه الضمان و یا وثیقه و یا نظایر آنها دریافت می‌گردد باید به حسابهای مخصوصی که از طرف خزانه در بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و یا شعب سایر بانک‌های دولتی که از طرف بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران نمایندگی داشته باشند افتتاح می‌گردد واریز شود و جوه واریز شده به حساب مذکور بدون حق برداشت خواهد بود و باید در آخر هر ماه به حساب مخصوص تمرکز وجوه سپرده در خزانه منتقل شود.

تبصره - وزارت امور اقتصادی و دارایی مکلف است از طریق واگذاری تنخواه گردان رد سپرده از حساب تمرکز وجوه سپرده موجبات تسریع و تسهیل در رد کلیه سپرده‌های موضوع این ماده را فراهم نماید.

ماده ۱۲ - در مواردی که برای تقسیط بدهی اشخاص به دیوان محاسبات و یا دادن مهلت به بدهکاران مزبور و نیز هزینه‌های نقدی ناشی از استنکاف و یا عدم پرداخت بموقع بدهی به موجب مقررات خاص و یا مقررات عمومی تعیین تکلیف نشده باشد نحوه عمل طبق تشخیص رئیس دیوان محاسبات خواهد بود.

ماده ۱۳ - وجود اعتبار در بودجه دیوان محاسبات به خودی خود برای اشخاص (اعم از حقیقی یا حقوقی) ایجاد حق نمی‌کند و استفاده از اعتبارات باید با رعایت مقررات مربوط به خود بعمل آید.

ماده ۱۴ - در مورد آن قسمت از هزینه‌های جاری مستمر که نوعاً انجام آن از یک سال مالی تجاوز می‌کند دیوان محاسبات می‌تواند برای مدت متناسب قراردادها را که مدت اجرای آن از سال مالی تجاوز می‌کند منعقد نماید. دیوان محاسبات مکلف است در بودجه سالانه خود اعتبارات لازم برای پرداخت تعهدات مربوط را مقدم بر سایر اعتبارات منظور نماید.

ماده ۱۵ - پرداخت هزینه‌ها به ترتیب پس از طی مراحل تشخیص، تأمین اعتبار، تعهد، تسجیل و حواله با رعایت مفاد این قانون بعمل خواهد آمد.

ماده ۱۶ - اختیار و مسوولیت تشخیص و انجام تعهد و تسجیل و حواله به عهده رئیس دیوان محاسبات و یا مقامات مجاز از طرف ایشان و مسوولیت تأمین اعتبار و تطبیق پرداخت با قوانین و مقررات به عهده مدیر امور مالی دیوان محاسبات و یا افراد مجاز از طرف ایشان می‌باشد.

ماده ۱۷ - دیوان محاسبات کشور بمنظور ایجاد تسهیل در پرداخت هزینه‌های خود در تهران و مراکز استانها وجوه لازم به عنوان تنخواه گردان را در اختیار امنای اموال مربوط قرار خواهد داد. آئین نامه نحوه واگذاری و میزان و موارد استفاده از انواع تنخواه گردانهائی که واگذاری آنها بر حسب این ماده و سایر مواد این قانون ضرورت پیدا میکند و همچنین ترتیب واریز آنها به موجب دستورالعملی انجام خواهد شد که از طرف رئیس دیوان محاسبات تهیه و ابلاغ خواهد گردید.

ماده ۱۸ - اعتبارات مندرج در بودجه دیوان محاسبات تحت عنوان " دیون بلامحل " در مورد اعتبارات جاری و عمرانی و همچنین سایر بدهیهائی که خارج از اختیار دیوان ایجاد شده باشد به تشخیص رئیس دیوان محاسبات کشور تعیین و قابل مصرف می‌باشد.

ماده ۱۹ - در مواردی که لازم است قبل از انجام تعهد

برتقای

- ۵ -

براساس شرایط مندرج در احکام و یا قراردادها طبق مقررات وجهی پرداخت شود میتوان به تشخیص رئیس دیوان محاسبات و یا مقامات مجاز از طرف ایشان مبالغی به عنوان پیش پرداخت تادیه نمود.

ماده ۲۰ - در مواردی که بنا به علی تسجیل و یا تهیه اسناد و مدارک لازم برای تادیه تمام دین مقدور نبوده و یا پرداخت تمام وجه مورد تعهد میسر نباشد میتوان قسمتی از وجه تعهد انجام شده را تحت عنوان علی الحساب به تشخیص رئیس دیوان محاسبات و یا مقامات مجاز از طرف ایشان پرداخت نمود.

ماده ۲۱ - میزان و موارد تادیه پیش پرداخت و علی الحساب و همچنین نحوه واریز و احتساب آنها به هزینه قطعی توسط رئیس دیوان محاسبات تعیین میگردد.

ماده ۲۲ - کلیه اعتبارات جاری و عمرانی (سرمایه گذاری ثابت) منظور در بودجه دیوان محاسبات تا آخر سال مالی قابل تعهد و پرداخت است و مانده وجوه اعتبارات مصرف نشده هر سال باید حداکثر تا پایان فروردین ماه سال بعد به خزانه برگشت داده شود. تعهداتی که تا آخر سال مالی مربوط به رعایت مقررات در حدود اعتبارات مصوب ایجاد شده و پرداخت نشده باشد از محل اعتبارات دیوان محاسبات قابل پرداخت خواهد بود.

ماده ۲۳ - پرداخت کمک یا اعانه به افراد واحدهای تابعه با تشخیص رئیس دیوان محاسبات با اخذ رسید از دریافت کننده به هزینه قطعی منظور خواهد شد.

ماده ۲۴ - اجرای طرحهای عمرانی دیوان محاسبات از نظر مقررات مالی و معاملاتی و محاسباتی تابع این قانون و سایر قوانین و مقررات عمومی دولت (در حدودی که باین قانون مغایر نباشد) خواهد بود، لکن در کلیه موارد مسوولیتها و وظایف امور ذی حسابی به مدیر امور مالی دیوان محاسبات واگذار میشود.

ماده ۲۵ - برای دیوان محاسبات کشور و واحدهای تابعه آن

بررسی

- ۶ -

در تهران و مراکز استانها حسب مورد از طرف خزانه و یا نمایندگی خزانه در استانها در بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و یا سایر بانکهای دولتی که از طرف بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران نمایندگی داشته باشند، به تعداد مورد نیاز حسابهای بانکی برای پرداختهای مربوط افتتاح خواهد شد.

استفاده از حسابهای مزبور با امضای مشترک رئیس دیوان محاسبات و مدیر امور مالی دیوان محاسبات و یا مقامات مجاز از طرف آنها بعمل خواهد آمد و کلیه پرداختهای دیوان محاسبات منحصر از طریق حسابهای بانکی مذکور مجاز خواهد بود.

ماده ۲۶ - معاملات دیوان محاسبات اعم از خرید، فروش، اجاره، استجاره، پیمانکاری، اجرت کار و غیره (با استثنای مواردی که مشمول مقررات استخدامی میشود) باید حسب مورد از طریق مناقصه و یا مزایده انجام شود مگر در موارد زیر.

۱ - در مورد معاملاتی که طرف معامله وزارتخانه‌ها یا موسسه دولتی و یا شرکت دولتی باشد.

۲ - در مورد معاملاتی که انجام آنها به تشخیص رئیس دیوان محاسبات کشور و یا مقامات مجاز از طرف ایشان یا نهادهای و موسسات و شرکتهای زیر مقرون به صرفه و صلاح دیوان محاسبات باشد.

الف - موسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی و موسسات تابعه که بیش از پنجاه درصد سهام و یا سرمایه و یا مالکیت آنها متعلق به موسسات و نهادهای مذکور باشد.

ب - شرکتهای تعاونی مصرف و توزیع کارکنان وزارتخانه‌ها و موسسات دولتی و شرکتهای دولتی که بر اساس قوانین و مقررات ناظر بر شرکتهای تعاونی تشکیل و اداره میشوند.

ج - شرکتها و موسسات تعاونی تولید و توزیع که تحت نظارت مستقیم دولت تشکیل و اداره می‌گردند.

۳ - در مورد خرید اموال و خدمات و حقوقی که به تشخیص و مسوولیت رئیس دیوان محاسبات و یا مقامات مجاز از طرف ایشان منحصر به

بررسی تقاضا

- ۷ -

فرد بوده و دارای انواع مشابه نباشد.

۴ - درمورد خرید و استجاره اموال غیر منقول که به تشخیص و مسوولیت رئیس دیوان محاسبات و یا مقامات مجاز ازطرف ایشان باکسب نظرکارشناس رسمی دادگستری و یا کارشناس خبره و متعهد رشته مربوط با مسوولیت رئیس دیوان محاسبات کشور انجام خواهد شد.

۵ - درمورد خرید خدمات هنری با رعایت موازین اسلامی و منایع مستغرقه و خدمات کارشناسی.

۶ - درمورد خرید کالاهای انحصاری دولتی و یا سایر کالاهایی که دارای فروشنده انحصاری بوده و برای آنها ازطرف دستگاههای ذیربط دولتی نرخهای معینی تعیین و اعلام شده باشد.

۷ - درمورد خرید کالاهای مورد مصرف روزانه که در محل ازطرف دستگاههای ذیربط دولتی و یا شهرداریها برای آنها نرخ ثابتی تعیین شده باشد.

۸ - درمورد کالاهای ساخت کارخانه های داخلی و کرایه حمل و نقل بار از طریق زمینی که ازطرف دستگاههای دولتی ذیربط برای آنها نرخ تعیین شده باشد.

۹ - درمورد کرایه حمل و نقل هوایی، دریایی و هزینه مسافرت و نظایر آنها در صورت وجود نرخ ثابت و مقطوع.

۱۰ - درمورد تعمیر ماشین آلات و تجهیزات ثابت و متحرک به تشخیص رئیس دیوان محاسبات و مقامات مجاز ازطرف ایشان.

۱۱ - درمورد خرید قطعات یدکی برای تعویض یا تکمیل لوازم و تجهیزات ماشین آلات ثابت و متحرک موجود و همچنین ادوات و ابزار و وسایل اندازه گیری دقیق و لوازم آزمایشگاههای علمی و فنی و نظایر آنها با تعیین بهای مورد معامله حداقل وسیله یک نفر کارشناس خبره و متعهد رشته مربوط که برحسب مورد توسط رئیس دیوان محاسبات و یا مقامات مجاز ازطرف ایشان انتخاب خواهد شد.

۱۲ - درمورد معاملاتی که به تشخیص رئیس دیوان محاسبات به ملاحظه صرفه و صلاح دیوان محاسبات باید مستور بماند.

برقائی

- ۸ -

تبصره - انجام معاملات موضوع ردیف‌های ۱ و ۲ این ماده بدون رعایت تشریفات مناقصه و یا مزایده، مشروط به آن است که دستگاه فروشنده مورد معامله را در اختیار داشته و یا تهیه کننده یا انجام دهنده آن باشد و یا اینکه وظیفه تهیه و توزیع و فروش مورد معامله را بعهده داشته باشد.

ماده ۲۷ - معاملات دیوان محاسبات به سه دسته جزئی، متوسط، و عمده بشرح زیر تقسیم میشود.

الف - معاملات جزئی - معاملاتی است که مبلغ آن از یک میلیون ریال تجاوز نکند.

ب - معاملات متوسط - معاملاتی است که مبلغ آن از یک میلیون ریال بیشتر باشد و از پنج میلیون ریال تجاوز ننماید.

ج - معاملات عمده معاملاتی است که مبلغ آن از پنج میلیون ریال بیشتر باشد.

تبصره ۱ - مبنای نصاب در خرید برای معاملات جزئی و متوسط مبلغ مورد معامله و در مورد معاملات عمده مبلغ برآورد است.

تبصره ۲ - مبنای نصاب در فروش مبلغ ارزیابی کاردان خبره به انتخاب دیوان محاسبات میباشد.

ماده ۲۸ - مناقصه در معاملات بطرق زیر انجام میشود.

الف - در مورد معاملات جزئی به کمترین بهای ممکن به تشخیص و مسوولیت کارپرداز.

ب - در مورد معاملات متوسط به کمترین بهای ممکن به تشخیص و مسوولیت کارپرداز و تایید مقامات مجاز از طرف رئیس دیوان محاسبات کشور.

ج - در مورد معاملات عمده با انتشار آگهی مناقصه عمومی و یا ارسال دعوتنامه (مناقصه محدود) به تشخیص رئیس دیوان محاسبات کشور و یا مقامات مجاز از طرف ایشان.

ماده ۲۹ - مزایده در معاملات بطرق زیر انجام می‌پذیرد.

الف - در مورد معاملات جزئی به بیشترین بهای ممکن به تشخیص

ومسؤولیت مامور فروش .

ب - درمورد معاملات متوسط باحراج .

ج - درمورد معاملات عمده با انتشار آگهی مزایده عمومی .

ماده ۳۰ - درموردی که انجام مناقصه یا مزایده به تشخیص یک هیات سه نفره مرکب از .

الف - رئیس دیوان محاسبات یا مقامات مجاز از طرف ایشان.

ب - مدیر امور مالی دیوان .

ج - یکنفر از کارکنان خبره به انتخاب رئیس دیوان محاسبات به صلحت نباشد، میتوان معامله را بطریق دیگری انجام داد در این صورت هیات مزبور نحوه انجام معامله را تعیین خواهد نمود.

ماده ۳۱ - اعمال نظارت مالی بر مخارج دیوان محاسبات از نظر انطباق پرداخت با مقررات این قانون و سایر قوانین و مقررات مربوط به عهده رئیس دیوان محاسبات کشور است .

نحوه نگهداری و تنظیم حسابها و تفریغ بودجه دیوان محاسبات کشور.

ماده ۳۲ - دیوان محاسبات کشور برای نگهداری و تنظیم حسابهای خود از روش دفترداری دو طرفه و ثبت فعالیت های مالی در دفاتر روزنامه وکل و دفاتر معین استفاده خواهد نمود. جزئیات سیستم حسابداری مورد عمل و ترتیب تعیین سرفصل های حساب و مستندات ثبت در دفاتر حساب و بایگانی اسناد و مدارک مربوط در دستورالعملی که به توسط رئیس دیوان محاسبات کشور تهیه و ابلاغ میشود مشخص میگردد.

ماده ۳۳ - صورت حساب دریافت و پرداخت هر ماه دیوان محاسبات کشور منتهی تا پایان ماه بعد و حساب نهائی هر سال منتهی تا پایان خرداد ماه سال بعد تهیه و به امضاء رئیس دیوان محاسبات کشور و یا مقام مجاز از طرف ایشان و همچنین مدیر امور مالی خواهد رسید و نسخه دوم حسابهای نهائی هر سال جهت درج در صورت حساب عملکرد سالانه بودجه کل کشور به وزارت امور اقتصادی و دارائی ارسال خواهد شد.

بریتانی

- ۱۰ -

ماده ۳۴ - پیش پرداختها در سالی که به مرحله تعهد میرسد و علی الحسابها در سالی که تصفیه میشود به حساب قطعی همان سال محسوب و در صورت حساب عملکرد سالانه بودجه دیوان محاسبات کشور به هزینه قطعی منظور میشود.

ماده ۳۵ - فروش اموال دیوان محاسبات که توسط رئیس دیوان محاسبات مازاد بر نیاز تشخیص داده شود با رعایت مقررات این قانون مجاز میباشد. وجوه حاصل از فروش این قبیل اموال باید به حساب درآمد عمومی واریز شود.

تبصره - اموال منقول که فروش آنها به موجب قانون ممنوع میباشد از شمول این ماده مستثنی است.

ماده ۳۶ - رئیس دیوان محاسبات کشور موظف است تفریغ بودجه هر سال دیوان را تهیه و حداکثر تا پایان شهریور ماه سال بعد به کمیسیون دیوان محاسبات و بودجه و امور مالی مجلس گزارش نماید.

ماده ۳۷ - از تاریخ تصویب این قانون کلیه قوانین و مقررات مغایر با آن ملغی است و در موارد پیش بینی نشده برابر قوانین مربوط عمل خواهد شد.

طرح فوق مشتمل بر ۳۷ ماده و ۷ تبصره در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ نهم شهریور ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و دو به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است. ب.

علی اکبر ناطق نوری
رئیس مجلس شورای اسلامی